

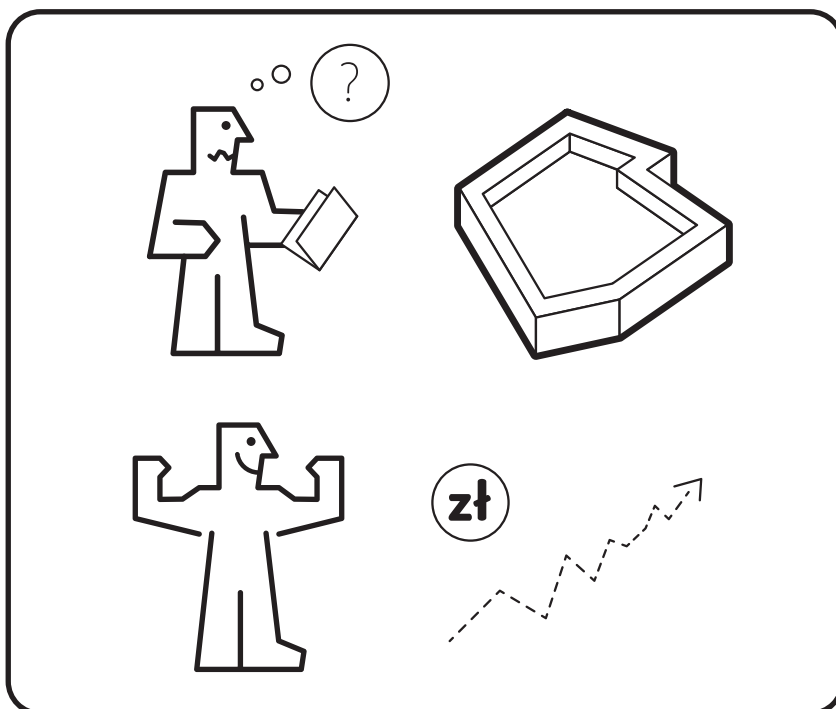
PLAN DLA GOSPODARKI

CEL

Do końca dekady Polacy powinni znaleźć się wśród 20 społeczeństw o najwyższej jakości życia

Wskaźnik PKB przez 30 lat stanowił główny miernik skuteczności polityki gospodarczej Polski. Nie pokazuje on jednak wszystkich komponentów dobrobytu. Jednym z najbardziej uznanych indeksów „szerokiego dobrobytu” jest Wskaźnik Rozwoju Społecznego (HDI). Bazuje on na następujących kryteriach: średnia długość życia, średnia liczba lat edukacji otrzymanej przez mieszkańców w wieku 25 lat i starszych, oczekiwana liczba lat edukacji dla dzieci rozpoczynających proces kształcenia, i PKB per capita według parytetu siły nabywczej. W rankingu z 2020 r. Polska znalazła się na 35. pozycji w świecie¹. Nie ma powodu abyśmy nie mogli dogonić w tym rankingu innych krajów regionu - Czech (poz. 27) czy Słowenii (poz. 22). Dla Polski realna jest poprawa pozycji o co najmniej 15 miejsc do końca bieżącej dekady. Na taki cel powinniśmy się nastawiać.

ROLA PAŃSTWA

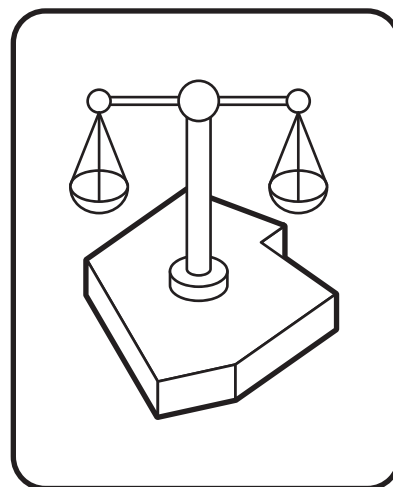
Polityka gospodarcza, której celem jest budowanie dobrobytu na pokolenia wymaga odpowiedniego określenia roli państwa. Potrzebna jest polityka inteligentnej interwencji, a nie zaborczości i upartyjnionej ekspansji w gospodarce.

Inteligentne państwo nie zamienia się w „nocnego stróża”, który pozostawia wszystkie reguły rynku, ale musi być sprawiedliwym arbitrem równoważącym interesy wszystkich grup społecznych, umieć i dbać o interes obecnych i o interes przyszłych pokoleń, przekierowując inwestycje publiczne np. w stronę edukacji czy zdrowia.

INWESTYCJE

Kluczowe są inwestycje w rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, zwłaszcza wyrównywanie szans wszystkich młodych ludzi na dobrą edukację i karierę.

To właśnie dobrze wyedukowani ludzie, którzy potrafią odnaleźć się na zmieniającym się rynku pracy, zdolni do tworzenia i wdrażania innowacji, wreszcie ludzie gotowi do współpracy w ramach wspólnego państwa - mogą stać się motorem polskiej gospodarki w najbliższych dekadach.

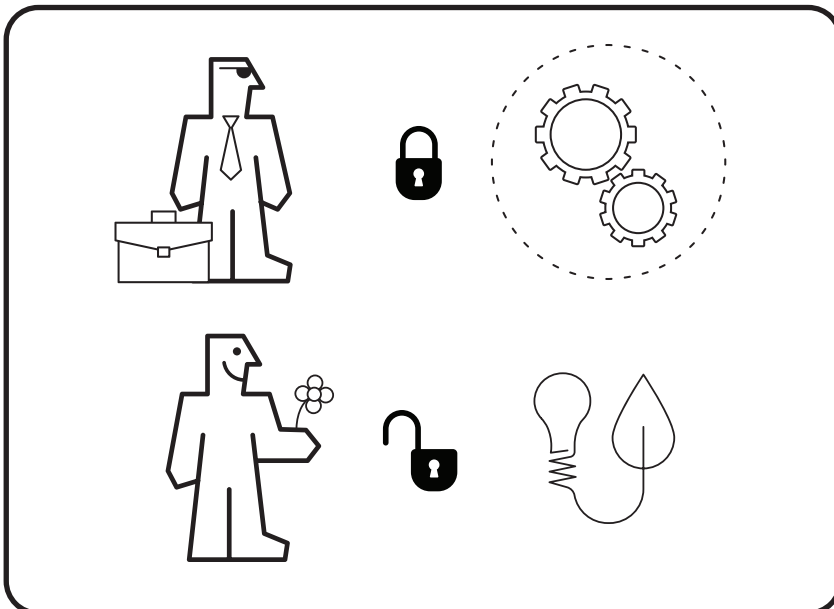
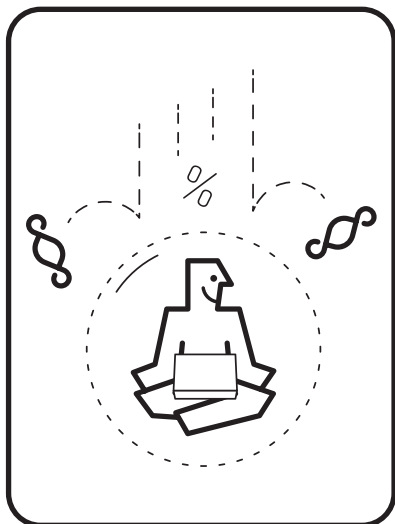
ROZWIĄZANIA

OGRANICZENIE PARTYJNEJ EKSPAN- SJI PAŃSTWA W GOSPODARKĘ

Ekspansja państwa w gospodarkę sprzyja korupcji, podważa zaufanie do rządu jako bezstronnego arbitra, narusza też zasadę równych warunków konkurencji pomiędzy sektorem państwowym, a prywatnym. Aby przeciwdziałać tym patologiom proponujemy:

- Wprowadzenie KROPKI - krajowego rejestru osób publicznie ekspozycyjnych, co umożliwi łatwą i bieżącą weryfikację stanu zatrudnienia politycznych nominatów w spółkach skarbu państwa. Dodatkowo konieczna jest reforma nadzoru właścicielskiego nad spółkami, który powinien zostać bezwzględnie oddzielony od funkcji regulacyjnych państwa w stosunku do rynków, na których spółki te funkcjonują.
- Wprowadzenie ustawowego okresu karencji o długości 1 roku, uniemożliwiającego bezpośredni transfer najwyższych urzędników z partyjnej nominacji do spółek z udziałem Skarbu Państwa lub samorządów. Wprowadzenie natychmiastowego i bezwzględnego zakazu zatrudnienia i wykonywania świadczeń na rzecz spółek skarbu państwa przez posłów i senatorów.
- Zakazanie Skarbowi Państwa bezpośredniego i pośredniego posiadania udziałów w spółkach medialnych, elektronicznych i prasowych z wyłączeniem mediów publicznych regulowanych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

BEZPIECZEŃSTWO DLA PRZEDSIĘBIOR- CÓW

Fundamentem dla bezpiecznej działalności gospodarczej jest dobrze funkcjonujące prawo-rządne państwo. Konieczne są jednak dodatkowe rozwiązania, które zagwarantują, że warunki działalności gospodarczej będą stabilne i przewidywalne.

Proponujemy:

- Wprowadzenie ustawowej zasady, że w przypadku zmian, kluczowych dla działalności gospodarczej np. wszelkich zmian podatkowych, proces legislacyjny musi zostać zakończony do końca czerwca roku poprzedzającego zmianę. W ten sposób przedsiębiorcy nie będą zaskakiwani i będą mogli przygotować się do nowych rozwiązań.
- Wprowadzenie Karniaków - państwo powinno wypłacać obywatelom odszkodowanie określone w dotkliwej stawce dziennej za przekroczenie terminu rozpatrzenia jego sprawy. Obecnie obywatel ponosi poważne konsekwencje za choćby dzień opóźnienia w płatności podatków czy składek (np. składek zdrowotnych w przypadku przedsiębiorców). Zaś ze strony państwa opóźnienia w realizacji zobowiązań są niemal normą i pozostają bezkarne np. opóźnianie o kilka miesięcy rozpatrzenia wniosków kobiet prowadzących działalność gospodarczą o przyznanie im świadczenia macierzyńskiego.
- Zbudowanie systemu efektywnej promocji gospodarczej, która będzie podporządkowana potrzebom polskich przedsiębiorców.

Jako czynnik zwiększający bezpieczeństwo działalności gospodarczej należy rozpatrywać także stopniowy powrót do polityki zmierzającej do przyjęcia przez Polskę euro. Badania wskazują, że przyjęcie wspólnej waluty zwiększa inwestycje zagraniczne nawet o 20%. Przyjęcie euro może się też okazać czynnikiem stabilizującym ceny.

ZIELONA TRANS- FORMACJA Z KORZY- ŚCIĄ DLA KONSU- MENTÓW, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZED- SIĘBIORSTW

- Konieczne jest umożliwienie lokalnym społecznościom (np. wspólnotom mieszkaniowym) dokonywania wspólnych inwestycji w fotowoltaikę, energetykę wiatrową, panele fotowoltaiczne i biogazownie. Osoby i wspólnoty produkujące oraz korzystające z energii (prosumenci) powinny móc zarabiać na nadwyżkach produkowanej przez siebie energii. W tym celu należy zmienić ustawę o odnawialnych źródłach energii.
- Musimy poluzować nadmierne restrykcje na inwestycje w farmy wiatrowe na lądzie. Nowe przepisy należy jednak ustalić w taki sposób, by odblokować budowę wiatraków, jednocześnie dać lokalnym społecznościom wpływ na ich lokalizację.
- Wprowadzić zasadę zielonego weta: czyli rozwiązania zakazujące wykorzystania publicznych środków na projekty oddalające nas od neutralności klimatycznej.
- Stworzyć Zielony fundusz. Należy zapewnić przekazywania 100 proc. przychodów z handlu emisjami na zieloną transformację polskiej gospodarki oraz na mechanizmy ostonowe dla tych, dla których ta transformacja jest najtrudniejsza. Obecnie środki te (ponad 200 mld zł w ciągu dekady) rozpylają się po budżecie finansując często projekty szkodliwe dla klimatu.

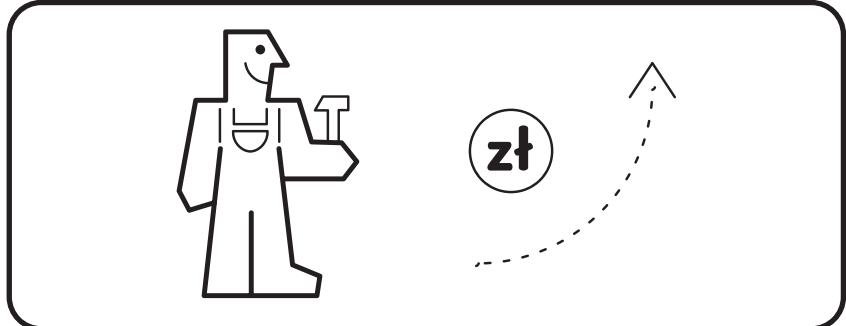
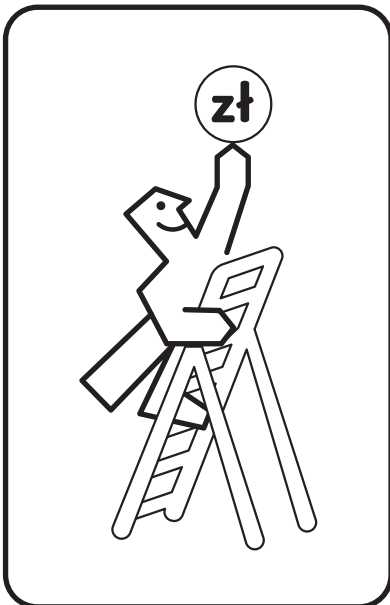
GODNOŚĆ I PODMIOTOWOŚĆ DLA PRACOWNIKÓW

Jeśli chcemy, aby Polska przestała być montownią Europy i dołączyła do czołówki światowych innowatorów musimy pamiętać, że nie może się to dokonać rękami wyczerpanych, zniechęconych i przepracowanych pracowników. Dlatego konieczna jest poprawa jakości stosunków pracy w naszym kraju.

- Pierwszym krokiem w tym kierunku musi być lepsza egzekucja już obowiązujących prawa zwłaszcza przepisów dotyczących minimalnej stawki godzinowej, czasu pracy oraz zasady, że niezależnie od nazwy umowa konstruuje stosunek pracy jest umową o pracę. Dalece niesatysfakcjonujący jest fakt, że w kraju, w którym zatrudnionych jest ponad 17 mln osób kontroluje się tylko nieco ponad 40 tys. umów rocznie.
- Jednocześnie państwo powinno być wzorowym pracodawcą – niedopuszczalne są sytuacje wypychania pracowników państwowych instytucji czy spółek na samozatrudnienie czy umowy cywilnoprawne, wbrew ich woli, co dzieje się nawet w tak kluczowych sektorach jak ochrona zdrowia.

Proponujemy także:

- Zmiany w ustawodawstwie antymobbingowym ułatwiające pracownikom padającym ofiarą mobbingu dochodzenie swoich praw na ścieżce cywilnej i administracyjnej. Przeciwdziałanie mobbingowi powinno być jednym z priorytetów działania Państwowej Inspekcji Pracy.

WIĘCEJ SWOBODY EKONOMICZNEJ I ŚRODKÓW DLA REGIONÓW

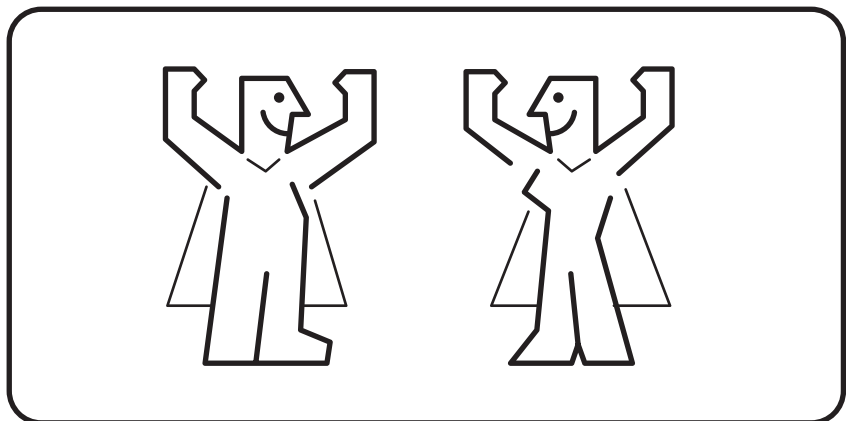
Proponujemy:

- Zwiększyć dochody JST w udziałach w PIT i CIT. Sprawa jest nagląca zwłaszcza w obliczu znaczącego obniżenia wpływów z podatku dochodowego na skutek przepisów tzw. „Polskiego Ładu”.
- Ponadto wpisać do ustaw o samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim obowiązku każdorazowego rekompensowania strat JST ponoszonych w wyniku zmian podatkowych dokonywanych przez centralne organy władzy ustawodawczej i wykonawczej.
- Przyznanie samorządom udziału w podatku VAT, co najmniej na poziomie 3% (dałoby to JST dodatkowych ok. 7 mld. zł. dochodu, zgodnie z projektem budżetu na rok 2022).
- Wprowadzić zasadę zasilania wpływami z podatku CIT budżetu JST, w której znajduje się siedziba zakładu danej firmy i gdzie ma miejsce faktyczna produkcja. Należy odejść od zasady płacenia podatku CIT w miejscu rejestracji centrali firmy.

POSTAWIENIE NA PRACĘ - AKTYWIZA- CJA ZAWODOWA

Proponujemy:

- Osobom, które zdecydowały się na późniejsze przejście na emeryturę, wypłacanie z dniem przejścia wszystkich „utraconych” 13 emerytur.
- Niezbędne jest też stworzenie jak najlepszych warunków dla aktywności zawodowej kobiet. Kluczem są inwestycje infrastrukturalne w żłobki i przedszkola oraz zmiany w prawie (a także w świadomości pracodawców) realnie pozwalające na łączenie kariery zawodowej z macierzyństwem.
- Potrzebna jest też rewizja polityki w zakresie imigracji zarobkowej. Należy wprowadzić ułatwienia dla imigrantów, zwłaszcza osób, które skończyły studia w Polsce, funkcjonują już od pewnego czasu na polskim rynku pracy (np. dzięki czasowym pozwolenia na pracę), a także imigrantom reprezentującym określone zawody.

UPROSZCZENIE I UPORZĄDKOWA- NIE DANIN I WYDAT- KÓW PUBLICZNYCH

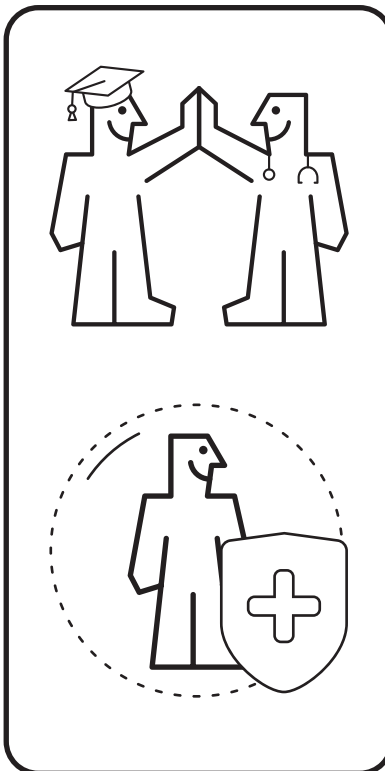
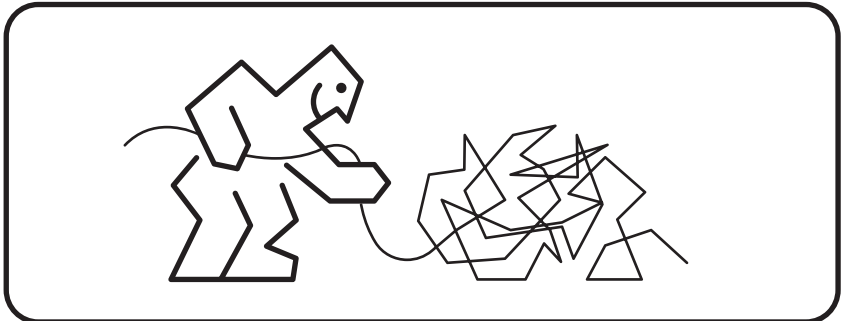
Potrzebujemy działań, które radykalnie zweryfikują niepotrzebne wydatki budżetowe i uczynią proces zadłużania w pełni transparentnym i kontrolowalnym dla opinii publicznej.

Proponujemy:

- Cięcie zbędnych wydatków budżetowych takich jak dotacje dla TVP, podwyższony budżet IPN, likwidacja wielu niepotrzebnych nowych instytucji utworzonych w czasie rządów PIS, rezygnacja z niepotrzebnych politycznych inwestycji takich jak odbudowa Pałacu Saskiego.
- Zwiększenie transparentności raportowania budżetowego.
- Wprowadzenie definicji długu według Eurostatu. To spowoduje urealnienie długu (zostanie ujawniony rzeczywisty jego poziom).
- Wzmocnienie roli rzecznika dyscypliny finansów publicznych jako niezależnego od rządu organu, osadzonego poza Radą Ministrów. Wybieranego kadencyjnie na wzór RPO. Uszczelnienie Funduszu Rezerwy Demograficznej.
- Określenie kategorii wydatków rozwojowych, które mogą być finansowane poprzez fundusze pozabudżetowe (np. do tej kategorii nie powinny należeć wydatki na obronę narodową, celowe jest natomiast finansowanie infrastruktury, zwłaszcza w obszarze transformacji energetycznej).
- Podatki od osób fizycznych należy uprościć. System należy zrównoważyć. To oznacza, że osoby mniej zarabiające powinny płacić proporcjonalnie mniejsze daniny. Rozwiązaniem, które powinno zostać wzięte pod uwagę jest jednolita danina.

Rozwiązaniem, które powinno zostać wzięte pod uwagę jest jednolita danina.

- Postulujemy zmniejszenie opodatkowania VAT, towarów i usług obciążonych obecnie stawką 23% do 20%, a towarów i usług obciążonych stawką 8% do 7%.

INWESTOWANIE W CZŁOWIEKA, ZWŁASZCZA EDUKACJĘ

- Edukacja powinna stać się bardziej proinnowacyjna i przygotowywać młodzież do gospodarki przyszłości. W Polsce nie potrzebujemy kolejnych zmian instytucjonalnych typu likwidacja gimnazjum. Potrzebne jest unowocześnienie formy nauczania i przekazywanych treści programowych.

Jednym z priorytetów reformy edukacji powinno być dążenie do zwiększenia kompetencji cyfrowych młodych Polaków.

Badania pokazują, że 10% wzrost w płacach nauczycieli prowadzi do 5-10% wzrostu w wynikach uczniów (mierzonych testem PISA czy TIMSS). Tymczasem w Polsce wynagrodzenie nauczycieli z roku na rok, coraz bardziej zbliża się do najniższej płacy krajowej.

- Proponujemy stopniowe podniesienie płac nauczycielskich do poziomu średniego wynagrodzenia krajowego dla nauczycieli stażystów. Wynagrodzenie to powinno rosnąć w miarę wzrostu umiejętności i wiedzy nauczyciela jak i oceny ich pracy dydaktycznej. Reforma systemu wynagrodzeń wymaga też nowej umowy między rządem a samorządem. Rząd centralny powinien być odpowiedzialny za wydatki płacowe w oświacie.

Polska znajduje się na niechlubnej liście krajów wydających najmniej na zdrowie spośród państw rozwiniętych.

- System ochrony zdrowia wymaga pilnego dofinansowania do poziomu 7 proc. PKB. Powinno się to zdążyć szybciej niż w deklarowanym przez rząd roku 2027. W kolejnych latach te wydatki będą musiały ulec jeszcze dalszemu zwiększeniu.

